

Samen op (onder)zoek

Participatieve methodieken voor geëngageerde
onderzoekers en praktijkwerkers

Liesbeth De Donder - Lieselot Degraeve
Bas Dikmans - Silke Marynissen

COLOFON

Samen op (onder)zoek: participatieve methodieken voor geëngageerde onderzoekers en praktijkwerkers

Liesbeth De Donder, Lieselot Degraeve, Bas Dikmans, Silke Marynissen (redactie)

Vrije Universiteit Brussel, Vakgroep Educatiewetenschappen

Brussel

ISBN 9789077130162

Eerste versie

@ 2025 Liesbeth De Donder, Lieselot Degraeve, Bas Dikmans, Silke Marynissen

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder duidelijke bronvermelding. Overname van tekst is toegestaan mits de oorspronkelijke auteur(s) en titel expliciet worden vermeld, zowel van het boek als van het betreffende hoofdstuk. Het is niet toegestaan de inhoud te wijzigen of voor commerciële doeleinden te gebruiken zonder schriftelijke toestemming van de auteur(s).

Vormgeving: Lieselot Degraeve

Illustraties: Zoë Claessens

www.samenoponderzoek.be

Licentie

Samen op (onder)zoek: participatieve methodieken voor geëngageerde onderzoekers en praktijkwerkers © 2025 by Liesbeth De Donder, Lieselot Degraeve, Bas Dikmans, Silke Marynissen is licensed under CC BY-NC-ND 4.0. To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

WANDELINTERVIEWS

SUZANNAH D'HOOGHE

SAMENVATTING

Interviews gebeuren heel vaak zittend rond een tafel, maar dat is niet zo bij wandelinterviews. Daar gaan de onderzoeker en de deelnemer samen wandelen en het interview gebeurt tijdens de wandeling. Wat deze methode bijzonder maakt, is dat het gesprek plaatsvindt in de context waarin de ervaringen van de deelnemer zich afspelen. In plaats van te praten *over* een plek in een kantoor of vergaderruimte, toont de deelnemer die plek aan de onderzoeker, en praten ze met elkaar *op* die plek. In dit hoofdstuk leg ik uit hoe wandelinterviews werken met als voorbeeld mijn onderzoek naar recreatief wandelgedrag bij volwassenen in socio-economisch kwetsbare situaties.

- 1 INLEIDING
- 2 WAAROM WANDELINTERVIEWS?
- 3 WANDELINTERVIEWS IN DE PRAKTIJK
- 4 CONCLUSIE

1. INLEIDING

Wandelinterviews, ook wel bekend als *walk-along* of *go-along* interviews, worden gebruikt in kwalitatief onderzoek dat menselijke ervaringen wil begrijpen in relatie met de omgeving. Het idee is simpel: de onderzoeker wandelt met de deelnemer door een ruimte of omgeving die relevant is voor het interview terwijl ze praten over wat ze zien, voelen, en ervaren. Meestal gebeurt dat te voet, maar het kan ook op andere manieren, zoals met de fiets, step of auto.

Het is een combinatie van twee traditionelere onderzoeksmethoden: observatie en interviews. Door de combinatie van observatie en gesprek biedt deze methode de kans om ter plaatse de interactie tussen mensen en hun omgeving te onderzoeken. De methode is bijvoorbeeld nuttig voor vraagstukken waarbij de fysieke of sociale context invloed heeft op ervaringen of gedrag van de deelnemer, bijvoorbeeld het belang van groen in de buurt, beweging in de openbare ruimte, gevoelens van onveiligheid, toegankelijkheid van gebouwen, enzovoort. Het wandelinterview wordt opgenomen en later getranscribeerd. Camera's kunnen ook tijdens de wandeling gebruikt worden om gegevens vast te leggen die in latere interviews verder besproken kunnen worden. Vaak worden foto's genomen, maar sommigen wandelen bijvoorbeeld met een GoPro-camera op het hoofd om alles goed in kaart te brengen.

Enkele voorbeelden tonen aan hoe wandelinterviews worden toegepast in onderzoek. Van Cauwenbergh en collega's (2012) onderzochten hoe volwassenen en kinderen parken gebruiken en welke elementen hen aantrekken of afstoten. Ze gebruikten wandelinterviews om de persoonlijke ervaringen en voorkeuren van parkbezoekers te begrijpen, waarbij ze belangrijke vaststellingen deden over de factoren die de aantrekkingskracht van een park bepalen, zoals het ontwerp van paden, groenvoorzieningen en recreatieve faciliteiten.

In het HOUSE-project onderzochten Vanbellinghen et al. (2025) wat bewoners fijn vonden aan hun huis en wat niet. Ze gingen al wandelend door hun huis en bewoners toonden hun favoriete plekken.

In Belfast werd de wandelinterviewmethode gecombineerd met draagbare sensoren en video-opnames in een onderzoek van Adlakha et al. (2022). Dit innovatieve onderzoek evalueerde de impact van groene infrastructuur op de leefomgeving en fysieke activiteit van bewoners. Door de combinatie van wandel- en fietsinterviews met technologische hulpmiddelen, konden de onderzoekers gedetailleerde data verzamelen over de fysieke activiteit van deelnemers terwijl ze door verschillende stedelijke omgevingen bewogen, wat waardevolle inzichten opleverde over de effectiviteit van groene infrastructuren in het bevorderen van gezondheid en welzijn.

In een heel ander domein onderzochten Lykke en Jantzen (2013) de percepties van museumbezoekers door middel van wandelinterviews. Ze wilden begrijpen hoe bezoekers interactie hadden met kunstwerken en de museale ruimte. Door samen met de bezoekers door het museum te wandelen, konden de onderzoekers op het moment zelf de reacties van de deelnemers vastleggen. Zo konden ze begrijpen hoe de fysieke ruimte en de tentoonstellingen de perceptie en ervaring van kunst beïnvloedden.

Een recent onderzoek van Sun et al. (2024) onderzocht de toepassing van wandelinterviews in migratie-onderzoek. Ze benadrukken hoe deze methode kan bijdragen aan een verschuiving van het beeld van migranten als passieve buitenstaanders naar actieve deelnemers die invloed hebben op hun eigen situa-

tie. Door migranten tijdens een wandeling te interviewen, kunnen onderzoekers diepere inzichten krijgen in hun emotionele dynamiek, levenservaringen en processen van zelfidentificatie binnen nieuwe sociale landschappen en machtsverhoudingen. Deze benadering stelt migranten in staat om hun ervaringen en perspectieven te delen op een manier die vaak moeilijk vast te leggen is via meer traditionele onderzoeksmethoden.

Naast deze studies is het wandelinterview ook veelvuldig toegepast in onderzoeken naar de ervaringen van mensen met een beperking. Zo werd de methode gebruikt om de betekenis van lokale gemeenschappen en buurten te onderzoeken voor mensen met dementie (Odzakovic et al., 2018) en voor mensen met autisme (Marcotte et al., 2022). Deze studies tonen aan hoe het wandelinterview kan helpen om de unieke interacties te begrijpen die mensen met een beperking hebben met hun omgeving.

2. WAAROM WANDELINTERVIEWS?

Er zijn heel wat voordelen aan wandelinterviews. Ik bespreek hieronder de meerwaarde en mogelijkheden: 1) inhoudelijke rijkdom, 2) evenwichtige relatie, 3) breed toepasbaar en 4) bijdrage aan verandering.

Interviews worden inhoudelijk rijker

Verhalen, ervaringen en gebeurtenissen in hun context plaatsen biedt een unieke manier om de leefwereld van deelnemers te ontdekken. In plaats van hun ervaringen te beschrijven in een statische setting zoals een kantoor of vergaderzaal, kunnen de deelnemers rechtstreeks reflecteren op de omgeving waarin ze zich bevinden. Dat helpt om hun gedachten en gevoelens concreter te verwoorden. Bovendien helpt het de interviewer om specifieke bijvragen te stellen. Onderzoek zoals de literatuurstudie van Bartlett en collega's (2023) naar wandelinterviews bij personen in kwetsbare situaties toont aan dat deelnemers hun houding en emoties gemakkelijker uiten als ze zich op de betreffende locatie bevinden. De informele setting zorgt er ook voor dat deelnemers minder de neiging hebben om antwoorden te geven die volgens hen 'juist' zijn.

Op gelijke voet: informele, evenwichtige relatie tussen onderzoeker en deelnemer

De flexibele, informele setting van wandelinterviews kan de machtsdynamiek tussen de onderzoeker en de deelnemer verkleinen om verschillende redenen:

1. Ze lopen naast elkaar in plaats van tegenover elkaar te zitten.
2. Deelnemers voelen zich meer op hun gemak omdat het interview wordt uitgevoerd op een locatie die zij kennen.
3. Deelnemers hebben meer controle over het onderzoeksproces. Ze bepalen bijvoorbeeld zelf waar ze de onderzoeker mee naartoe nemen. Dat zorgt voor een groter gevoel van controle en eigenaarschap. De deelnemer is als partner in het onderzoek betrokken. Zo krijgt de deelnemer een actievere rol in het onderzoeksproces, wat de kwaliteit en relevantie van de verzamelde gegevens vergroot.

Breed toepasbaar

Wandelinterviews zijn waardevol om inzicht te krijgen in een gebied of plek van het perspectief van mensen die er wonen of er gebruik van maken. Via deze methode kunnen we meer te weten komen over de dagelijkse ontmoetingen en ervaringen van deelnemers, maar ook over het sociale leven van een plek zelf. Verschillende organisaties kunnen wandelinterviews gebruiken, zoals gemeenten, ngo's of bedrijven die meer willen weten over de gewoonten en behoeften van mensen, de diensten die ze gebruiken en de

plaatsen die ze bezoeken. De methodiek is bruikbaar voor een hele reeks aan thema's en vragen, gaande van heel praktisch, bijvoorbeeld: 'Wat maakt het moeilijk om zich met een rolstoel te verplaatsen op de werkplek?' tot eerder gevoelige, zoals 'zich eenzaam voelen in de buurt'.

Bijdragen aan verandering

Omdat deelnemers hun omgeving actief laten zien en benoemen wat zij belangrijk vinden, komen inzichten naar boven die in klassieke interviews vaak onder de radar blijven. Door letterlijk mee te wandelen in de leefwereld van mensen, krijgen we toegang tot hun perspectief op een manier die overtuigt en binnenkomt. Vaak worden er tijdens een wandelinterview ook foto's getrokken. Dat kan zorgen voor meer gedragen en passende beslissingen of interventies, omdat ze vertrekken van wat er echt speelt voor mensen in hun dagelijkse omgeving. Zo draagt deze methode bij aan verandering die geworteld is in de ervaring van mensen zelf.

3. WANDELINTERVIEWS IN DE PRAKTIJK

3.1 Onderzoek naar recreatief wandelgedrag bij volwassenen in socio-economisch kwetsbare situaties

Met het CIVISANO-project van Sciensano onderzochten we de rol van de lokale omgeving op het recreatief wandelgedrag bij volwassenen in socio-economisch kwetsbare situaties (D'Hooghe et al., 2023). In totaal nam ik 38 wandelinterviews af in twee Vlaamse gemeenten, waarvan 32 individuele interviews en drie met twee deelnemers. Voor de wandeling vulden deelnemers een korte vragenlijst in om demografische gegevens te verzamelen zoals leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, werkstatus, waargenomen financiële moeilijkheden, woonsituatie, en de frequentie van recreatief wandelen. Ik vroeg de deelnemers om een wandelroute te kiezen die ze soms nemen voor het plezier, en om te delen welke aspecten in de omgeving uitnodigen tot wandelen of het juist belemmeren. Ik benadrukte dat de term *omgeving* breed mag geïnterpreteerd worden: niet alleen de fysieke, zichtbare omgeving telt, maar ze mochten ook gevoelens van veiligheid en sociale, economische of politieke aspecten delen. Een paar weken na het individuele wandelinterview werden de deelnemers uitgenodigd voor een focusgroep. Die fungeerde als een *member check* waarbij deelnemers onze samengevatte bevindingen konden verifiëren en aanpassen, maar ook als een vorm van participatieve analyse. Op basis van mijn ervaringen leg ik hieronder uit hoe je zelf met deze methode aan de slag kan gaan.

3.2 Hoe ga je te werk?

3.2.1 Voorbereiding

- 1. Selectie van deelnemers:** Identificeer deelnemers die relevant zijn voor de onderzoeksvraag en zorg ervoor dat ze zich goed voelen bij de fysieke eisen van de methode. In mijn onderzoek was het een vereiste dat deelnemers in staat waren om te stappen. Hulpmiddelen waren wel toegestaan, maar mensen in een rolstoel konden bijvoorbeeld niet deelnemen. Een studie die zich richt op toegankelijkheid in een stedelijke context voor rolstoelgebruikers zou uiteraard andere criteria hanteren.
- 2. Individueel, duo- of groepsinterview?** Er zijn verschillende mogelijkheden, afhankelijk van je onderzoeksvraag. Individuele wandelinterviews zijn vaak geschikt als je persoonlijke ervaringen of gevoelens

van deelnemers wil onderzoeken. Groepsinterviews tijdens een wandeling kunnen dan weer interessant zijn als je wil begrijpen hoe mensen samen een plek gebruiken of erover in gesprek gaan. Denk bijvoorbeeld aan een groep jongeren die samen een sportveld gebruiken of bewoners die regelmatig samenkomen in een buurtpark. Door in groep te wandelen, ontstaan er onderlinge interacties en herinneringen die unieke groepsdynamieken blootleggen. Houd wel rekening met de gevoeligheid van het onderwerp: persoonlijke of intieme verhalen komen vaak beter tot hun recht in een individueel gesprek. Denk ook aan de praktische haalbaarheid van groepsinterviews op openbare plekken, zeker als je gesprekken wil opnemen. Zelf heb ik vooral individuele gesprekken gedaan of in heel kleine groepen. Een wandelinterview met meer dan drie mensen lijkt me moeilijk om als interviewer te begeleiden.

- 3. Keuze van locatie:** Selecteer locaties die centraal staan in het onderzoek, bijvoorbeeld een woonwijk, park of commerciële ruimte, afhankelijk van het onderwerp. Het is van belang om op voorhand een startpunt af te spreken. Dat zal afhangen van de onderzoeksvraag, maar ook van de wensen van de deelnemer. Sommige deelnemers zullen het bijvoorbeeld handig vinden om bij hen thuis af te spreken, terwijl dat voor anderen bedreigend kan overkomen. Ik heb me altijd zo flexibel mogelijk opgesteld. Tijdens mijn onderzoek kwam het enkele keren voor dat deelnemers liever niet thuis afspraken. In dat geval verplaatsten we de afspraak naar een locatie die de deelnemers kozen, ook niet te ver weg was, zodat ze de plek nog steeds als hun buurt beschouwden. Voor de groepsdiscussies koos ik een centraal gelegen punt dat goed bereikbaar was met het openbaar vervoer zoals de bibliotheek of het sport- en recreatiecentrum.
- 4. Tijd:** Laat de deelnemer de dag en het tijdstip van het interview kiezen. Sommige mensen hebben misschien liever wat tijd tussen het eerste contact en het interview. Er kunnen ook herhaalde wandelingen zijn. Het is belangrijk om deelnemers de ruimte te geven om erover na te denken en te kiezen wat ze willen delen en op welke manier. Veel deelnemers in mijn onderzoek waren op dat moment niet aan het werk, waardoor ik overdag met hen kon afspreken. De deelnemers die wel werkten, gaven de voorkeur aan de avond of het weekend. Voor de groepsdiscussies is het nuttig om vooraf te peilen wat voor de meeste deelnemers haalbaar is. Voor mijn deelnemers bleek het beste tijdsblok tussen 18:00 en 20:00 uur te liggen: het was niet te vroeg, zodat mensen nog konden werken, en niet te laat, zodat ze met het openbaar vervoer naar huis konden.
- 5. Logistiek:** Zorg voor geschikte kleding, schoenen en eventueel opnameapparatuur, zoals een draagbare recorder of een smartphone. Gps-tracking kan een optie zijn. Soms kan het interessant zijn om foto's of video's te nemen tijdens de wandeling. Dat maakte het bij de analyse interessant om de plek waar de deelnemer over sprak nog eens te kunnen zien. Het is handig om de nodige materialen op te lijsten in een checklist.

3.2.2 Uitvoering

- 1. Introductie en uitleg:** Begin met het uitleggen van het doel en de aanpak van het interview. Zorg ervoor dat de deelnemer zich op zijn gemak voelt.
- 2. Route bepalen:** Kies hoe de route wordt bepaald. Kiest de deelnemer de route of de interviewer? Beide opties zijn mogelijk en hangen af van de onderzoeksvraag en van de mate waarin de deelnemer bekend is met de omgeving. Je kan een participatief wandelinterview doen waarbij de deelnemer de route zo goed als volledig bepaalt, of een begeleide wandeling waarbij de interviewer de route bepaalt. Je kan de deelnemer een vraag of opdracht geven om de route te kiezen, bijvoorbeeld: 'Toon een plek die voor jou belangrijk is in deze buurt. Neem me mee op je dagelijkse route naar de bakker. Toon me

de plekken waar je vaak contact hebt met anderen. Laat me zien waar je je veilig of onveilig voelt.' Je kan ook kiezen voor een combinatie: de deelnemer bepaalt een deel van de route, en de interviewer bepaalt een deel. Dat kan bijvoorbeeld nuttig zijn wanneer je aspecten van de omgeving onderzoekt die een positieve of negatieve invloed op een bepaald gedrag kunnen hebben. Mocht je in dat geval enkel de deelnemer een route laten bepalen, kiest die misschien wegen die hij als positiever ervaart omdat dat de wegen zijn die hij dagelijks neemt, waardoor je geen inzicht krijgt in de routes die hij niet neemt en waarom niet. In mijn onderzoek bepaalde de deelnemer de route in de eerste helft van het interview. In het tweede deel gaf ik de deelnemer nog steeds de leiding omdat hij de weg beter kende dan ik, maar stelde ik regelmatig voor om een andere straat te nemen, zodat we ook routes konden verkennen die de deelnemer minder snel zelf zou kiezen.

3. **Interviewstijl en vragen:** Het is belangrijk om open vragen te stellen die deelnemers uitnodigen om hun ervaringen en betekenissen uitgebreid toe te lichten. Voorbeelden zijn: 'Wat betekent deze plek voor jou? Hoe beïnvloedt deze omgeving jouw dagelijkse leven?' Maar ook verduidelijkende vragen zoals 'Wat bedoel je daar precies mee? Kan je dat uitleggen met een voorbeeld? Hoe voelt dat voor jou op dit moment?' In mijn eigen onderzoek vroeg ik deelnemers om mij mee te nemen op een route die zij wandelden voor hun plezier of ontspanning. Tijdens de wandeling stelde ik vragen over wat hen deed kiezen voor die route, welke elementen ze als aangenaam of onaangenaam ervaarden, welke aspecten een gevoel van (on)veiligheid gaven, en welke omstandigheden hen stimuleerden of ontmoedigden om vaker te wandelen.
4. **Vorm van interview:** In het algemeen is een open interview handiger bij een wandelinterview, omdat je je op die manier kan laten leiden door de deelnemer en de omgeving. Zo hebben de deelnemers de vrijheid om onderwerpen aan te dragen die voor hen van belang zijn, terwijl de onderzoeker zorgt voor richting en diepgang waar nodig. Daarnaast kan je ervoor kiezen om bepaalde punten tijdens een wandeling te bespreken met vooraf opgestelde vragen, bijvoorbeeld over een voetpad, een zebrapad of een parkje dat je tegenkomt op je wandeling, of een vraag als je iemand tegenkomt die de deelnemer kent.
5. **Observatie en interactie:** Let op lichaamstaal, toon en de manier waarop de deelnemer met de omgeving omgaat. Stel vragen die inspelen op wat er direct zichtbaar of voelbaar is. Tijdens een wandelinterview uit dat zich op een andere manier dan bij een zittend gesprek. Let bijvoorbeeld op hoe iemand een bepaalde straat vermijdt of versnelt wanneer die erdoorheen loopt. Misschien vertraagt iemand plots bij een gebouw en wordt die stiller of afwezig. Of een deelnemer wijst herhaaldelijk op bepaalde details zoals graffiti, vuil, planten of verlichting, zonder dat je ernaar vraagt. Dat kan duiden op wat voor hen echt opvalt of belangrijk is. Stel dan ook gerust vragen die inspelen op wat er op dat moment gebeurt of zichtbaar is. Bijvoorbeeld: 'Je loopt hier een andere kant op dan je eerst aangaf: wat maakt dat je liever niet daarlangs gaat?'. Houd ook rekening met hoe deelnemers reageren op andere mensen of situaties in de ruimte, zoals contact met voorbijgangers, kinderen op straat of de manier waarop ze omgaan met obstakels zoals trappen, hekken, drempels.
6. **Stiltes:** De dynamische context van wandelinterviews geeft zowel deelnemers als onderzoekers meer tijd en ruimte om na te denken en te reflecteren. Pauzes die tijdens een zittend interview kunnen overkomen als onnatuurlijk en ongemakkelijk worden bij een wandelend interview vervangen door natuurlijke pauzes, zoals de straat oversteken of rondkijken, en geven deelnemers de kans om na te denken of emoties te laten bezinken.
7. **Flexibiliteit:** Wees bereid om routes en onderwerpen aan te passen op basis van wat de deelnemer deelt of laat zien. Tijdens het interview kunnen onverwachte observaties of herinneringen opkomen

die waardevolle inzichten bieden. Door flexibel in te spelen op die momenten, kan de onderzoeker diepgaandere informatie verkrijgen en beter aansluiten bij de beleving van de deelnemer. Het kan ook nodig zijn om van de geplande route af te wijken, bijvoorbeeld als de deelnemer een belangrijke plek wil laten zien of een specifieke herinnering wil delen. Daarnaast kunnen externe factoren zoals drukte, weersomstandigheden of toegankelijkheidsbeperkingen een rol spelen, waardoor aanpassingen nodig zijn. Een open en adaptieve houding helpt om het interview zo natuurlijk mogelijk te laten verlopen en de relevantie van de verzamelde data te vergroten.

- 8. Reflectie:** Tijdens een wandelinterview ben je niet enkel luisteraar, maar ben je ook aanwezig in dezelfde ruimte als de deelnemer. Je neemt dus ook zelf dingen waar: geuren, geluiden, drukte, infrastructuur. Daarom is het belangrijk om je bewust te zijn van je eigen perspectief en aannames. Misschien zie jij een straat als levendig, terwijl de deelnemer die ervaart als chaotisch of onveilig, of misschien roept een plein voor jou een neutrale indruk op, terwijl het voor de deelnemer beladen is door een persoonlijke ervaring. Een plek die jou bekend voorkomt, kan voor de deelnemer een heel andere betekenis hebben. Door je hiervan bewust te zijn, verhoog je de relevantie en nuance van je data. Je kunt ook bewust reflectieve vragen inzetten in het gesprek, zoals: 'Denk je dat iemand van een andere leeftijd of achtergrond deze plek anders zou ervaren?' of 'Wat kan ervoor zorgen dat je ervaring verandert?'
- 9. Afronden:** Zorg dat je na afloop van het interview duidelijk afsluit. Laat de deelnemers weten dat het onderzoeksgedeelte tot een einde is gekomen en vraag naar eventuele laatste gedachten die ze aan het einde willen delen. Dat is vaak een moment waarop deelnemers, nu ze het hele gesprek hebben doorlopen en de wandeling erop zit, extra inzichten of verbanden delen die tijdens de route nog niet uitgesproken werden. Denk aan uitspraken als 'Nu ik er zo op terugkijk ...' of 'Wat ik eigenlijk nog wilde zeggen ...'. Zulke laatste reflecties kunnen belangrijke details of herinterpretaties opleveren die de data verrijken.
- 10. Evaluatie:** Na de inhoudelijke afronding is het waardevol om even stil te staan bij hoe de deelnemer het gesprek en de wandeling heeft ervaren. Vraag bijvoorbeeld of de deelnemers zich op hun gemak voelden tijdens de interviews, of ze bepaalde onderwerpen als lastig ervoeren en of er achteraf nog aanvullende gedachten of inzichten naar boven kwamen. Soms kunnen deelnemers na afloop belangrijke reflecties delen die ze tijdens de wandeling nog niet expliciet benoemden. Daarnaast kan evaluatie een kans bieden om te peilen of de deelnemers zich gehoord voelen en of het gesprek representatief was voor hun ervaring met de omgeving. Het is ook een kans om de wederkerigheid en zorgvuldigheid van je aanpak te versterken.

3.2.3 Analyse van de resultaten

De analyse van de onderzoeksresultaten uit een wandelinterview is een dynamisch proces waarbij de observaties, interacties en bevindingen van de deelnemers in hun fysieke omgeving worden geanalyseerd. De analyse kan op verschillende manieren, afhankelijk van de focus en doelstellingen van het onderzoek. Een eerste manier van analyse is **thematische analyse**, waarbij de onderzoeker patronen of terugkerende thema's in de gesprekken en observaties identificeert. Bijvoorbeeld, in een onderzoek naar de bruikbaarheid van openbare ruimtes kan een thema dat vaak naar voren komt de toegankelijkheid van bepaalde gebieden zijn, zoals obstakels die mensen in een rolstoel belemmeren. De onderzoeker kan vervolgens deze thema's verder onderzoeken door te bekijken hoe ze verband houden met andere elementen, zoals de ontwerpkeuzes in de ruimte of de behoeften van verschillende groepen gebruikers.

Een andere methode is de **contextuele analyse**, waarbij de nadruk ligt op hoe de omgeving de ervaring van de deelnemer beïnvloedt. Dat kan bijvoorbeeld door te kijken naar de invloed van omgevingsfactoren zoals geluid, verlichting of de aanwezigheid van andere mensen. Als deelnemers tijdens de wandeling aangeven dat een bepaalde straat onveilig aanvoelt door slechte verlichting, kan dat geanalyseerd worden in verband met de effecten van de fysieke ruimte op gevoelens van veiligheid en welzijn.

Daarnaast kan **geografische of ruimtelijke analyse** ingezet worden, waarbij de fysieke bewegingen van de deelnemers worden geanalyseerd. Dat kan door middel van kaarten of gps-data die de specifieke routes van de deelnemers visualiseren. Dat biedt inzicht in welke gebieden ze vermijden, welke plekken ze verkennen, en waar ze langer verblijven. Bijvoorbeeld, als deelnemers tijdens een wandelinterview vaak een bepaalde straat vermijden, kan dat wijzen op factoren zoals verkeersdruk, oncomfortabele infrastructuur, of een gebrek aan sociale interactie in die straat.

Verder kan de onderzoeker een **narratieve analyse** toepassen. Die benadering richt zich op het verhaal van de participant en de manier waarop zij hun ervaring beschrijven. Hierbij wordt de narratieve structuur van het gesprek geanalyseerd om te begrijpen welke gebeurtenissen of plekken voor de participant van belang zijn en hoe zij hun ervaring verwoorden. Een voorbeeld is wanneer een deelnemer vertelt over een bepaalde straat die doet denken aan een herinnering uit de jeugd, wat meer inzicht kan geven in de emotionele impact van de omgeving.

Tot slot kan er een **visuele analyse** zijn. Bij een wandelinterview kan de onderzoeker ook visuele gegevens verzamelen, bijvoorbeeld door foto's of video's te maken van de omgeving. Die beelden kunnen worden geanalyseerd om te begrijpen hoe de ruimte en de visuele elementen, zoals architectuur, straatmeubilair, en bewegwijzering, de ervaring van de participant beïnvloeden. Bijvoorbeeld, het vastleggen van een chaotische straat met veel verkeer kan helpen om te begrijpen waarom deelnemers zich er gestrest voelen.

In mijn onderzoek paste ik een **participatieve analyse** in groep toe. Na de individuele wandelinterviews heb ik een initiële thematische analyse gedaan. De resultaten daarvan heb ik teruggekoppeld met de deelnemers in groep. De thema's die aan bod zijn gekomen tijdens de interviews werden opnieuw besproken. We gingen dieper in op welke thema's precies naar voor gekomen zijn en waarom die van belang zijn. Daarna hebben we die thema's samen verdeeld in barrières en facilitators. Vervolgens heb ik gevraagd aan de deelnemers om aan te geven welke thema's voor hen het meest van belang zijn. Voor die thema's hebben we samen acties geformuleerd.

Kortom, de analyse van de resultaten uit de wandelinterviews biedt veel ruimte voor verschillende invalshoeken, en de keuze van de analysemethode is sterk afhankelijk van de onderzoeksvragen en het type data dat is verzameld. Door de combinatie van observatie, gesprek en omgeving kan je een rijke en gedetailleerde kijk op de beleving van de participant krijgen.

3.3 Opgelet voor deze valkuilen en tips om ermee om te gaan

Ten eerste kan een wandelinterview afnemen een **logistieke uitdaging** zijn. Zo is het soms moeilijk om een kwalitatieve opname te maken van het gesprek door omgevingslawaaï. Denk aan drukke stedelijke gebieden, verkeer, wind ... Je kan eventueel werken met een microfoontje bij de deelnemer. Verder is het

soms onhandig om te wandelen met informatiebrieven- en formulieren, interviewleidraden en opname-materiaal. Een goede voorbereiding en organisatie kan daarbij helpen.

Het **weer** kan een spelbreker zijn. Houd eventueel rekening met de seizoenen bij het inplannen van de periode waarin je interviews wil afnemen en wees flexibel in de planning.

Verder weet je als onderzoeker **niet altijd op voorhand waar je heen zal gaan**. Daardoor is het op voorhand niet altijd makkelijk om in te schatten hoelang een wandeling zal duren. Zorg ervoor dat je telefoon en het opnamemateriaal goed opgeladen zijn. Bovendien zorgt een nieuwe omgeving ervoor dat de interviewer zich niet altijd kan oriënteren in de ruimte. Dat kan uitdagend zijn als de interviewer ook een deel van het parcours kiest. De interviewer kan er eventueel voor kiezen om af en toe een andere straat te suggereren dan de straat die de deelnemer wil nemen.

Wandelinterviews leiden in het algemeen tot meer open gesprekken en minder sociaal wenselijke antwoorden, maar ze kunnen er soms ook toe leiden dat mensen zich minder comfortabel voelen om persoonlijke verhalen te delen, als er bijvoorbeeld veel mensen in de buurt rondlopen of uit schrik om mensen die ze kennen tegen te komen. Het kan gebeuren dat derden ongewild in het gesprek betrokken raken. Houd rekening met de **privacy** van de deelnemer en bespreek vooraf hoe je ermee omgaat.

Hou er rekening mee dat sommige locaties of onderwerpen **gevoelig** kunnen zijn. Respecteer de grenzen van de deelnemer en toon altijd empathie en respect.

Enkele algemene tips:

1. Maak het gesprek zo spontaan mogelijk. Houd je recorder of papieren met vragen niet in het oog zodat het gesprek natuurlijker en toegankelijker is voor de deelnemer.
2. Wees flexibel. Laat je leiden door het gesprek en het ritme van de wandeling.
3. Sta open en wees nieuwsgierig. Mensen laten zien wat zij belangrijk vinden, wat jou unieke inzichten geeft in hun leven.
4. Geniet van het proces. Laat je verrassen door de perspectieven en ervaringen die mensen delen.
5. Houd rekening met beperkingen. Voor mensen met mobiliteitsproblemen kan je alternatieven overwegen zoals:
 - Routes tekenen
 - Digitale kaarten gebruiken (bijvoorbeeld Google Maps)
 - Virtuele omgevingen verkennen (bijvoorbeeld virtual reality)

4. CONCLUSIE

Wandelinterviews bieden een unieke kans om mensen hun omgeving te tonen én te verwoorden. Door letterlijk mee te lopen in hun leefwereld, krijg je als onderzoeker inzicht in hoe mensen plekken ervaren, gebruiken en betekenis geven. De methode maakt het mogelijk om ervaringen te begrijpen die in een klassieke interviewsetting vaak onderbelicht blijven.

REFERENTIES

- Adlakha, D., Tully, M. A., & Mansour, P. (2022). Assessing the Impact of a New Urban Greenway Using Mobile, Wearable Technology-Elicited Walk- and Bike-Along Interviews. *Sustainability*, 14(3), 3. <https://doi.org/10.3390/su14031873>
- Bartlett, R., Koncul, A., Lid, I. M., George, E. O., & Haugen, I. (2023). Using Walking / Go Along Interviews With People in Vulnerable Situations: A Synthesized Review of the Research Literature. *International Journal of Qualitative Methods*, 22. <https://doi.org/10.1177/16094069231164606>
- D'Hooghe, S., Inaç, Y., Deforche, B., Van Dyck, D., de Ridder, K., Vandevijvere, S., Van de Weghe, N., & Dury, S. (2023). The role of the perceived environment for recreational walking among adults in socioeconomically disadvantaged situations: A study using walk-along interviews. *SSM - Population Health*, 23, 101456. <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2023.101456>
- Marcotte, J., Grandisson, M., Milot, É., & Dupéré, S. (2022). The Walking Interview: A Promising Method for Promoting the Participation of Autistic People in Research Projects. *International Journal of Qualitative Methods*, 21, 16094069221090064. <https://doi.org/10.1177/16094069221090065>
- Odzakovic, E., Hellström, I., Ward, R., & Kullberg, A. (2020). 'Overjoyed that I can go outside': Using walking interviews to learn about the lived experience and meaning of neighbourhood for people living with dementia. *Dementia*, 19(7), 2199–2219. <https://doi.org/10.1177/1471301218817453>
- Sun, Y., & Zhu, W. (2024). Using Walking Interviews in Migration Research: A Systematic Review of the Qualitative Research Literature. *International Journal of Qualitative Methods*, 23, 16094069241282932. <https://doi.org/10.1177/16094069241282931>
- Van Cauwenberg, J., Van Holle, V., Simons, D., Deridder, R., Clarys, P., Goubert, L., Nasar, J., Salmon, J., De Bourdeaudhuij, I., & Deforche, B. (2012). Environmental factors influencing older adults' walking for transportation: A study using walk-along interviews. *The International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 9, 85. <https://doi.org/10.1186/1479-5868-9-85>
- Vanbellinghen, A., Petermans, A., Van Campfort, C., Smetcoren, A. S., & De Donder, L. (2025). Residential Normalcy in Later Life: A Life Course Perspective. *Journal of Aging and Environment*, 1–22. <https://doi.org/10.1080/26892618.2025.2496157>